

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

314 10 39
EXEMPLAR LEGAL

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Vremuri grele

(+). Ce va aduce omenimii și creștinătății noul an în care am intrat? Iată mare, dacă-i vorba de amănunte. Cu toate acestea sunt și semne prevestitoare. Cari însă nu spun nimica bun. Dimpotrivă: fiind o anumită înlănțuire psihologică în desfășurarea evenimentelor, atât de din celea văzute și știute îndrituiesc cele mai negre presimțiri. Ceeace nu înseamnă cătuși de puțin că închinătorii lui Hristos în spirit și adevăr caută să aștepte și ei viitorul cu resemnarea desneadejdii. Asta una nu, căci ar fi acelaș lucru cu moartea bicinică. Ci mai vărtos va trebui să-și adănciască crezul printr'o intensă trăire a lui în rugă neîncetată și încredere neșarmurită în mila Părintelui ceresc.

Așa ne învață Vicarul Domnului dela îndăltimea scaunului s. Petre, răspunzând urărilor de bine ce i-au fost făcute, în ajunul Crăciunului, de sacral colégiu al cardinalilor, prelatura romană și familia pontificată. Și e atâtă durere și duiosie totodată în cuvântul Sf. Părinte care, aruncând o privire asupra lumii întregi, trebuie să vadă spectacolul înfiorător al masacrului chino japonez; a distrugerilor păgâne săvârșite de bolșevism în Sovietia și Spania; de francmasonerie în Mexico; de național-socialism în Germania. Sigur, multora nu le va plăcea s'auză din gura Supremului Pontif al creștinătății un cuvânt ca acela că nazismul prigonește creștinismul. Despre aceasta e convins și Capul creștinătății. Și totuși nu pregetă s'o spună într'o lume căreia i-se potrivește tot mai mult, pe zi ce merge, remarca istoricului antic: *Vera etiam rerum perdidimus nomina. Sfidând prefăcătoria ce se ascunde după fraze sfidătoare, dar lipsite de adevăratul lor sens, Sf. Părinte zice lucrurilor pe nume: „De multă vreme se tot zice, și se încearcă a se acredita convingerea că (în Germania) nu e nici o prigoană. Noi însă știm că este, și încă o prigoană strașnică. Rare ori a mai fost așa o prigoană strașnică, de temut, atât de primejdioasă și atât de jalnică în efectele sale cele mai adânci. E o persecuție căreia nu-i lipsește nici privilegiul forței, nici presiunea amenințării, nici apucăturile violente și ale prefăcătoriei”. Acestea le susține Piu XI care, cum însuși spune, nu cunoaște Germania numai din auzite, ori dela pelerini, ci o cunoaște personal în ce are ea mai de valoare ca intelectualitate; o cunoaște în bibliotecile ei, în marile ei institute, în puternicile ei așezări orășenești.*

Drept că se afirmă că religia catolică nu mai e religie, ci politică. Numai că această afirmație e un neadevăr struntat, inventat și ventilat pentru a justifica prigoana religioasă, ca și când n'ar fi prigoană, ci o manevră defensivă. „Iubiții mei fii — răspunde Sf. Părinte — au împărțit și împărtășesc cu Părintele lor constatările că aici e vorba de aceeaș învinuire care a fost făcută Domnului nostru când, dus în fața lui Pilat, toți îl acuzau că face politică: că e un usurpător, un conspirator împotriva împărăției politice, un dușman al Cezarului... Iar Stăpânul, cu calmul său divin, la întrebarea lui Pilat (Așadar, tu ești împărat? adevărat o căpetenie politică, un instigator politic), a răspuns: Impărăția mea nu e din lumea aceasta... Așa putem zice și Noi... Papa nu face politică. El nu trăiește și nu muncește să facă politică, ci ca să mărturisască pentru adevăr; ca să învețe adevărul: acel adevăr, pe care lumea așa de puțin îl prețuește și de care așa de puțină grijă poartă, câtă vreme atât de mult își bate capul cu restul, întocmai ca Pilat, care n'a așteptat răspunsul la întrebarea sa: Ce-i adevărul? Drept că Papa își învață fiii sufletești să-și con-

Luptă nouă

Bilanțul anului trecut și privire în zarea celui nou — Marele imperativ al străngerii rândurilor

(=) Anul care a murit a fost sămănător de furtună și ațățător de vrajbe. Privirea lui însângerată a făcut să se aprindă războaie și să se înțească urile între popoare. În mijlocul necazurilor și mizeriei generale, a înflorit ca niciodată, în toată lumea, industria înarmărilor, cu toate ramificațiile ei variate.

An de jale mare pentru Biserica lui Hristos. Sângerarea Spaniei catolice sub cuțitul furios al bolșevismului ateu este una din cele mai triste pagini ale istoriei ei bimilenare. Iar prigoana sistematică, rafinată și perfidă, din Germania rămâne ca o mare amenințare pentru viitor.

Nici noi, Biserica unită românească, n'am scăpat de mânia lui 1937. Ne-a hărăzit, ce-i drept, și câteva clipe mai senine. Inaugurarea colégiului nostru dela Roma și pelerinajul național organizat cu acel prilej; serbările Blajului bicentenar; vizita Card. Tisserant; trecerea preoștili la fondul de pensie al Statului și rezolvarea crizei dela conducerea Agrului în congresul dela Sătmare, sunt singurele momente de bucurie generală pe care le-am avut. În schimb, ce tribut de durere, de pierderi și de încercări nu ni-a cerut! Ca și când n'ar fi destul de grea lupta preotului cu imensa răutate a vremii, anul 1937 a ținut mereu întunecată zarea deasupra capetelor noastre. Dușmăniile vechi s'au înverșunat și mai mult, trecând la o foarte abilă manevră generală de desființare a Bisericii noastre. Inființarea unei episcopii ortodoxe în inima Maramureșului unit; apoi diferitele manifestări de ură agresivă din cele congrese „foriste” și de-ale asociațiilor preoștili ortodoxe; ca și rolul de agent prozelitist la care s'a coborât puterea de stat — arată limpede până unde s'a ajuns cu această pornire negativistă, cu care potrivnicii noștri cearcă să

formeze viața civică legii lui Dumnezeu. Și apoi mai vrea ceva: ca și în viața cetățenească, umană și socială, să fie totdeauna respectate drepturile lui Dumnezeu, cari sunt și drepturile sufletelor. „Asta, și numai asta, am făcut-o întotdeauna. Dacă alții au cugetat altfel și vorbesc altfel, aceasta e împotriva adevărului... Noi facem religie și nu facem politică; lucru, pe care-l știu toți și îl văd toți cari vreau să vadă”.

Așa grăit-a, Urbi et Orbi, Sf. Părinte. După care, punându-și întrebarea: Și acum ce ne rămâne de făcut? răspunde: „Să ne ridicăm ochii și inima, sufletul și mintea, la Dumnezeu cel binecuvântat în veci: El să vină în ajutorul nostru... „Pregare, pregare, pregare = rugăciune, rugăciune, rugăciune”. Și încredere neclintită în mila și atotputernicia lui Dumnezeu. Asta ne trebuie. Cu acest suflet trebuie să intrăm în noul an, după îndemnul Vicarului Domnului Hristos — Și atunci nici porțile iadului nu ne vor birui.”

acopere lipsa de activitate constructivă, de zidire și înălțare sufletească, pe care ar trebui s-o desfășoare în Biserica lor subminată de primejdia sectelor și pornită, doctrinar, spre rătăcirea anglicană.

Și tocmai acum, când avem nevoie de toate puterile și ni-se cer toate opintirile pentru a sta în fața răului, moartea dă năvală în tabăra noastră mică și seceră fără milă pe cei mai de seamă din rândurile prime. Ce pierderi ireparabile a avut numai singur Blajul! A murit, fânăr, un mare talent de scriitor: Pavel Dan. S'a dus dintre noi caracterul neînfrânt și plinditor care a fost Iacob Popa. S'a frânt în două condeiul fermecat al lui Al. Lupeanu-Melin. Și nu s'au uscat încă lacrimile cu care-l plângem pe neuitatul nostru prieten, când un nou mormânt se deschide spre a cuprinde venerabila înțelepciune și marea bunătate a Părintelui Roșianu, cu a cărui doliu proaspăt și dureros trecem pragul anului nou.

Ne plecăm, de sigur, creștinește, în fața hotărârilor inapelabile ale lui Dumnezeu. Mărturisim însă cu toată smerenia și cu toată durerea, că mintea noastră mărginită nu poate pătrunde rostul adânc pe care ele trebuie să-l aibă. Ne cad, înainte de vreme, cei mai buni luptători tocmai acum când lupta e mai grea, când primejdiile sunt mai mari!

Nu ne facem, adică, nici o iluzie. Ne dăm perfect de bine seama, de excepționala răutate a momentului istoric pe care îl străbatem. Anul 1938 va fi, în privința aceasta, fără îndoială, fiul și urmașul lui 1937. Zarva frământărilor politice care a înecat în tumultul ei sfârșitul de an, a trecut, ce-i drept, pe planul al doilea harța confesională. Ar fi însă o naivitate a crede că ea s'a stins. Nu. Trăiesc încă ceice caută sufletul Bisericii noastre. Planurile lor se urzesc și se țes fără încetare. Ele vor căuta să se realizeze și mai agresiv decât în trecut. Noua configurație politică, în a cărei zodie a intrat țara deodată cu anul nou, nu este cătuși de puțin descurajatoare pentru țelurile lor bătăioase. Păr. Lupaș ministru al cultelor, într'un guvern Goga-Cuza, este în cel mai bun caz un mare semn de întrebare și de îngrijorare pentru noi.

Privim totuși senini și încrezători în fața acestor perspective. Dacă rândurile ni-se răresc și greutatele cresc, nu scade și nu șovăie o clipă voința noastră, nici siguranța în isbânda finală. Așteptăm liniștiți isbirile dușmane și plecăm la nouă luptă cu puteri înalte. Cauza noastră e dreaptă. Dumnezeu e cu noi. El ne-a ajutat și în furtunile mai grele pe care le-am înfruntat biruitori în trecut. Tot El rămâne și acum zidul nostru de țarie.

Avem încredere în munca preoștili noastre și în credința credincioșilor noștri. Nu

închidem ochii în fața neajunsurilor, destul de multe și de grele, pe care le are pastorația noastră. Totuși, nici cel mai sever critic nu va putea nega că, în mare și în general, suntem în progres destul de frumos. Se ridică nivelul moral, se adâncește și se face din zi în zi tot mai conștientă credința mulțimilor. — În fața răului ce ne pândește, va trebui să sporească încă, neconținut, zelul tuturor. Nimic să nu mai rămână neutilizat din mijloacele multiple care apropie sufletele de Dumnezeu, atașându-le tot mai strâns de Biserica Lui.

Un lucru mai trebuie însă, pe lângă această sporită hărnicie în pastorația comună, obișnuită. Ne trebuie o *mai mare unire, o mai armonică împreună-lucrare*, o nouă strângere a rândurilor și o sistematică și unitară îndreptare a lor spre obiectivele comune ale luptei. Numai acțiuni colective, ordonate și armonizate, pot da biruințe de însemnătate generală. Numai cu puteri unite se pot arăta realizări impunătoare. Sumedenia de probleme deschise, pe care le-a înșirat și precizat, între altele, ultimul congres al Agrului, numai în chipul acesta pot nădăjdui o norocoasă deslegare.

Din acest spirit de înaltă însuflețire, cheltuită în strânsă solidaritate, după un plan unitar, va răsări fără nici o îndoială dorita și așteptată biruință. El ne va da, fără prea multă greutate, o *presă bisericască* mai sistematică și mai bună. El va face să *sporească Agru* și să capete răsădit tot mai mare activitatea lui. El ne va asigura pozițiile legale în *raporturile cu Statul* și în fața adversarilor. Cu puteri unite vom putea întreprinde cu toți sorții de isbândă marea acțiune de luminare a opiniei publice din toată țara asupra rosturilor providențiale pe care le-a avut și le are Biserica noastră în sânul neamului românesc. Salvarea fraților noștri risipiți prin Vechiul Regat, iarăși nu se poate nădăjdui decât prin muncă și jertfă comună. Dar căminele pentru studenți și elevi? Dar chestiunea dascălilor de religia copiilor? Acestea toate, și celelalte multe care nu le mai pomenim, reclamă să lucrăm cu toții ca un singur om, cu întregă însuflețire și cu toate puterile. Toți ca unul și toți într'un gând.

Aceasta o cerem noi dela Dumnezeu acum, în pragul noului an. Să sporească puterile preoțimii noastre în marea lor misiune pastorală cotidiană; să aprindă zelul și însuflețirea mirenilor noștri; și să toarne în toți și peste toți duhul unirii și al solidarității, pentruca din marea înfrățire în jertfă a tuturor să răsară biruința dreptății pentru care luptăm, spre binele neamului, spre bucuria Bisericii și spre mai marea mărire a lui Dumnezeu!

Solemnitate impresionantă în Roma.

În ziua de 12 Dec. 1937 s'a desfășurat în biserică Madonna del Pascolo din Roma o impresionantă solemnitate. Doi clerici ai Ordinului basilian român: *Miron Moldovan* și *Grigorie Juca*, cari studiază la Gregorianum în Roma, au depus voturile solemne călugărești în mâna superiorului general al Ordinului.

Impresionant a fost mai ales faptul, că tinerii basiliani au fost proșternuți, la solemnitate, tocmai pe lespede de mormânt a Marelui Inochentie Micu Clain, Episcopul Martir și întemeietorul instituției basiliane din Biserica noastră unită. A fost de față un număr public din rândurile cărui remarcăm pe clericii români dela Colegiul Pio-Romeno, precum și pe mai mulți călugări ieziți orientali, și alte persoane eclesiastice.

Fie ca spiritul lui Inochentie să fie la el acasă în familia basiliană română unită ce se înfiripă pe îndelete, dar metodic și solid!

Indărăpt la cămin! Femeia a fost scoasă din rosturile rânduite ei dela fire. Și roadele se văd: chaos și regres. Ocupându-se cu această problemă, S. A. Bliss face în „*The Month*”, reflexiile îndreptățite pe cari le dăm și noi după „*Schönere Zukunft*” (25. 12. 37):

„Ceva bun a fost și în așa numita emancipare a femeii: chaosul familiar ce l-a avut drept urmare a dovedit nu numai non-sensul acestei mișcări, ci și indestructibilitatea ordinii naturale. Dacă evadarea femeii dela vatra familiară în birouri, antrepozite și fabrici n'ar fi provocat nici o tulburare în stabilitatea familiei și în securitatea vieții, ar fi trebuit, într'adevăr, să desperăm de viitorul neamului ome-

nesc. Dacă bărbații n'ar fi simțit chiar nimic în ce le privește prăbușirea tihnei casnice în urma faptului că nevestele le vin acasă obosite și nervoase, din birou, dela casa de comerț ori din fabrică, abia cu cinci minute înaintea lor, ar fi trebuit să credem că înriurirea femeii în vremile noastre — pe lângă toată emanciparea lor, — a scăzut la zero.

Urmările desastroase ale evadării femeii dela postul ei — durere, o evadare adesea împusă de mizeria sugrumătoare — vor fi, pe zătrece, tot mai evidente pentru bărbat, femeie și copil. Drept că vorba: Femeia aparține căminului familiar, sună, pentru urechi moderne, în fiorător. Cu toate acestea rămâne adevărată. Firește că astăzi stima față de demnitatea muncii casnice e total dată uitării. Multe veacuri dearândul femeii a săvârșit, în toată liniștea, în cadrele economiei casnice, minunat de trudă și de cruțare — lucru socotit de toată lumea a fi ceva de sine înțeles. Astăzi dănsa — ori cel puțin foarte multe dintre ele — au încetat să mai presteze societății atari servicii. Și toată civilizația amenință să se prăbușească.

Față cu aceste perspective care-i atitudinea ce trebuie s'o ia orice catolic? Mai ales că în urma temerii femeii să nu-și piardă „libertatea” rămân o sumedenie de familii fără copii, iar altele cu cel mult 2 copii, fiindcă nu se prea găsesc servitoare (toată lumea femeiască aiergând după profesii libere)! Una singură:

„Înainte de toate trebuie să pornim o puternică mișcare: „Indărăpt la cămin!” Trebuie să remarcăm în toate școalele superioritatea morală a serviciului casnic. Trebuie să formăm reuniuni și cluburi pentru servitoarele noastre catolice și trebuie să le asigurăm avantajele culturale și sociale de cari se bucură celelalte fete și femei de o vârstă cu ele. Trebuie să ne convingem odată că e un scandal ca o femeie catolică măritată să caute, fără motive grave, căștig înafară de căminul conjugal. Asta stă doar în directă contradicție cu esența căsătoriei și familiei creștine. Nu există cămin creștin, dacă nu mama e aceea care — veghiază asupra lui.”

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Cuvinte de despărțire

la înmormântarea Părintelui Ștefan Roșianu

I

Jalea Reuniunilor de femei

În fața sicriului unui preot al lui Dumnezeu celui Preafalt, avem emoții de altă natură decât acele comune.

Nu mormântul care ne'nspăimântă, nici bulgării ce cad pe sicriu ș'a căror glas ne obsedează — nici tăcerea unei guri care a propovăduit cuvântul Domnului, nu aceasta ne emoționează, ci *faptul că s'a împuținat la altarul Bisericii numărul jertfel Euharistice*, ci faptul că amvonul catedralei nu va mai auzi timbrul unui glas pentru preamărirea Preacuratei, ci faptul că'n bisericuțele preserate prin luncile, dealurile și văile de munte ale Ardealului glasul de patriarh al părintelui Roșianu nu va mai vesti mărirea Preacuratei, ci doar echoul sfânt al glasului de odinioară va mai dăinu în sufletele ce atât de mult pierd azi prin adormitul în Domnul. Ci ne stoarce lacrimi mai ales faptul că săracii și oropsiții încălzii și săturați, nu vor mai avea mângâierea unei inimi în care Hristos a sălășluit pe deplin.

De aci nasc emoțiile noastre înainte și

criului celui în veci preot al lui Hristos canonicul și Asistentul Eclesiastic general al Uniunii Mariane a Femeilor Române unite din Provincia Mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș.

Membrele Uniunii Arhidiecezane se apropie de acest catafalc și-ți fac ghirlandă de onoare, în suflet cu durerea Ficelor la sicriul Tatălui.

Ai fost, Părinte, întemeietorul primei Reuniuni Mariane române — aceea a Femeilor dela Cluj. — Ai fost alcătuitorul celor dintâi Statute Mariane dela noi. Ai fost cei dintâi Asistent Eclesiastic al Umfrului provincial, cel mai zelos conducător și alături cel mai umilit Servitor al lui. Ce foc a fost în sufletul Tău, Părinte drag, și cum ne-am încălzit cu toatele la el!

Dorul tău era ca femeia mariană să aibă grije de Casa Domnului. Ca Isus care coboară pe altar să găsească lăcaș bine pregătit. Nu puteai vedea, ca acum după 19 veacuri împlinite de mântuire, Hristos să coboare tot în peșteră, în peștera Bisericilor ne'ngrijite, înstreinat de răceala și indiferența oamenilor, mai înstreinat decât în peștera din Betleem. Doreai ca membrele Reuniunilor Mariane să fie harnicele pregătitoare a ieslei lui Isus din Biserică — ele înșile altare și biserici — apoi curățitoare a lăcașului Veșnicului nou născut în potirele Bisericuțelor noastre dela sate.

Câtă bucurie îți inunda fața Ta blândă ca de sfânt când îți împărțeam vestea că Re-

uniunile mariane dela orașe și sate împlinesc acest dor al Fondatorului lor și al Asistentului lor eclesiastic.

Providențială trecere la cele veșnice în preajmă de Crăciun.

Când Mântuitorul se așează în leagăn, Tu Părinte drag, te-ai așezat în sicriu, care-l și e leagăn, leagănul veșniciei Tale.

Când Isus se coboară în cele pământestii Slujitorul lui iubit sboară la cele cerești.

Truda Ta a fost ca Isus să și aibă iesle mai vrednică — locul nașterii Lui pe pământ în taina sfintei Euharistii — cât mai curată și împodobită, și iată că Domnul în schimb Ți-a pregătit lăcaș veșnic în cântece de îngeri, în colinzi de Heruvimi, în surisul Preacuratei Fecioare al cărei nume și misiune ai voit să o sfințiască pământul prin Reuniunile Mariane.

Ctitor de suflete, ce'n palatul lor de cleștar ai dorit să-l primească pe Cel ce nu-l încape lumea.

Plângem în Tine Părintele nost scump al *Intemeietor*, dar ne-a rămas de acum nădejde rugăciunii unui *Mijlocitor* în ceriurile Impăratului din Iesle. Parcă Te auzim cum ne spui Hristos se naște, Măriți L.

Viața întemeietorului nostru e chează și neîndoielnică a răsplătirii cerești dela Isus prin sfânta Fecioară.

Dar moartea slujitorului lui Dumnezeu canonicul Roșianu, e nașterea lui într'o viață veșnică, căci Mântuitorul a pregătit loc în

Pe drumul dreptilor

Trista solemnitate a înmormântării Părintelui Ștefan Roșianu

Trecem în nouă an cu sufletul cernit. Avem încă vie înaintea ochilor icoana prohodului, trist și solemn, săvârșit în Catedrala Blajului, în ziua de Crăciun.

A plecat dintre noi figura venerabilă, de patriarh din alte vremi, a Părintelui Roșianu. Rămâne, în urma lui, amintirea unui preot și mare, a unei vieți pilduitoare, a unei personalități distinse care se va înșira de-acum în galeria marilor preoți și dascăli cari au făcut gloria Blajului istoric.

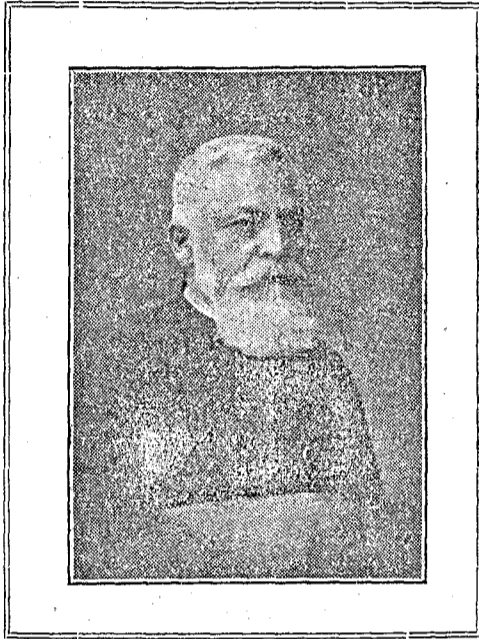
Câteva date biografice

Păr. Roșianu s'a născut la 1 Iulie 1867, în comuna Băgău, jud. Alba, din părinți săraci dar cucernici. Școala primară, liceul și teologia le-a isprăvit la Blaj, ca elev eminent. A studiat apoi dreptul, la Cluj. Aici s'a căsătorit cu Maria Laslo, fiica protopopului locului. Foarte curând însă, în 1902, rămâne văduv, ca să îngrijească singur pe fetița cu care-l dăruise Dumnezeu.

De-acum, viața Păr. R. va fi închinată, întreagă și fără nici o rezervă, Bisericii, sufletelor, neamului. Rămâne puțin timp adm. parohial la Cluj, de unde vine la Blaj, ca duhovnic al Seminarului teologic, apoi și profesor, slujbă deosebit de grea, pe care o implinește vreme de 20 de ani. Intre timp, are misiuni și încredințări deosebit de importante, ca aceea de referent a chestiunilor agrare, în care calitate a adus Bisericii servicii neprețuite. La fel, în calitate de asesor consistorial și membru al Ven. Capitlu din Blaj. Om de rară conștiință și înzestrat cu o judecată clară și cu simțul de înțelegere perfectă a realităților, a fost totdeauna un stâlp al consistorului din Blaj. Marile sale calități l-au ridicat și la slujba înaltă de Rector al Academiei și Seminarului teologic din Blaj, după ce în două rânduri condusese Internatul Vancean de băieți. Nu mai trebuie să subliniem influența hotărâtoare pe care a deprins-o asupra tinerilor leviți din Blaj tot timpul cât a stat aici, nu numai prin puterea cuvântului și îndemnațiilor sale neobosite, ci mai ales prin pilda vieții sale de preot model, tot-

deauna exact și conștiințios, bun și drept, o viață în perfectă și nedesmintită concordanță cu învățătura propovăduită de pe amvon. În muncă neobosită și în cucernică rugă s'au scurs neîntrerupt anii și zilele lui. De aceea și roadele activității lui sunt atât de bogate și multilaterale. Fiindcă n'a pierdut de geaba nici o clipă și, de altă parte, a făcut totul pentru Dumnezeu, cu ajutorul Lui.

Așa se explică împrejurarea că, în afară de ocupațiile oficiale cât se poate de grele, Păr. Roșianu a găsit timp pentru o foarte bogată activitate scripturistică. Păr. Roșianu a avut parte hotărâtoare la întemeierea „Răvașului” dela Cluj

și, apoi, a „Culturii Creștine” dela Blaj. A scris la „Unirea” și alte publicații ale noastre. În colaborare cu Păr. canonic Dr. Bojor, a scos cartea de mare folos pentru cultul divin: „Tipicul bisericesc”. Mai multe cărți de rugăciuni și manuale de religie pentru școlile primare au de autor tot pe P. Roșianu, precum și foarte utila broșură „Alcoolismul”.

În cadrele „Astrei”, P. Roșianu a fost unul din cei mai devotați muncitori. A găsit timp chiar

și pentru munea în cooperare, întemeind cooperativa „Ajutorul” și fiind primul președinte al băncii populare „Axente Severu” din Blaj. Pe vremile ungurești, a fost activ și în politică. Săptămâni și luni întregi de propagandă grea, pentru cauza românească, sunt numai o părțică din marea sa contribuție la biruința dreptății noastre naționale.

Totuși, în primul rând gândul și energiile lui au fost concentrate în altă direcție: sfințirea sufletelor. Titlu de glorie nepieritoare și-a câștigat P. Roșianu prin ceea ce a inițiat și a realizat în acest domeniu.

În afară de contribuția hotărâtoare la ridicarea nivelului sufletesc în Seminarul teologic, P. Roșianu a inițiat puternica mișcare a „mislunilor sfinți”; a întemeiat și condus „Reuniunile mariane” de femei; „asociația preoților adoratori”.

Drept recunoaștere a acestor și altor vrednici, în afară de frumoasa ascensiune în Biserică, Păr. Roșianu a fost decorat și de către Suvranul țării cu ordinul „Coroana României” în grad de comandor, cu ordinul „Ferdinand”, și cu „Răspata muncii pentru biserică” cl. I.

Dumnezeu îi dăruise hărnicia exemplară cu o putere de muncă excepțională. Până în anii din urmă, l-a servit bine și sănătatea. Dar nici atunci când, prin solul său: boala necruțătoare și fără leac care a răpus în cursul unui singur an încă alți trei oameni mari ai Blajului, moartea și-a anunțat sosirea, Păr. Roșianu nu a voit să se dea bătut. A muncit înainte, cu sârguință de albină și cu perfectă seninătate, până când puterile nu l-au părăsit și boala nu l-a ținut pe patul suferințelor. Atunci s'a dus la București și a rămas în casa și sub îngrijirea iubitoare a fiicei sale, până în clipa când a închis ochii pe veci.

Felul cum a purtat Păr. Roșianu încercarea boalei, cum s'a pregătit de moarte, cucernicia și împăcarea creștinească cu care a primit clipa supremă, este un capitol aparte de apologie creștină. El va trebui scris odată, spre întărirea și edificarea sufletească a multora.

Păr. Roșianu a închis ochii, făcându-și o sfântă cruce, cinci minute după ce se sfârșise ziua de miercuri și se ivise cea de joi, 23 Dec. 1937.

În București, a fost așezat pe catafalc în biserică noastră parohială „Sf. Vasile” unde, după

Casa Tatălui celui ce pe pământ s'a năzuit să-1 gătească loc în casele fiilor

Isus îl răsplătește gătindu-i „masă întinsă de mătasă”, celui ce a săturat pe cei flămânzi, încălzind la sinurile Lui pe cel ce-a încălzit sărăcimea Blajului.

Părinte Roșianu, Dumnezeu să Ți dea cununa biruinții!

Emilia Hopârteanu

II.

Omagiile despărțământului Blaj al Astrei

Nu numai Blajul ecclesiastic și didactic se află în serie neagră, ci și Despărțământul Blaj al „Astrei” culturale.

În mai puțin de o jumătate de an, Blajul și-a pierdut jumătate din efectivul reprezentanților săi în comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Aceeași boală nemiloasă care, cu perseverență diabolică seacă vloga bieților muncitori, ne-a răpit pe prepozitul *Iacob Popa*, pe *Alexandru Lupeanu* președintele despărțământului, pentruca acum să ne răpească pe Părintele canonic *Ștefan Roșianu*, antecesorul lui Lupeanu la conducerea destinelor Astrei locale și membru în comitetul Despărțământului până la sfârșitul zilelor sale.

Pare că revăd și acum scena dela ceaședință a conferinței directorilor, dela începutul

lunii Oct. a. c., când cu lacrimi în ochi președ. Ștefan Roșianu a parentat pe fie-iertatul director Al. Lupeanu. Toți cei prezenți am înțeles durerea și sentimentele Seniorului, care vedea înaintea ochilor săi sufletești imagina morții inexorabile, care în curând va avea să-1 răpună și pe Dânsul cu aceeași coasă nemiloasă. — De altfel își presimțea sfârșitul și cerca să se împace cu voia Celui de Sus. Însă după moartea profesorului Pavel Dan, a fost exclamat cu un oftat prelung: Dan, Lupeanu, Roșianu. În curs de câteva luni presimțirea i-s'a împlinit.

În fața sicriului cu osemintele pământești ale aceluia care prin excelență era pentru noi toți un Părinte, Despărțământul Blaj al Astrei are datoria filială nu numai de a-1 plânge, ci și de a trece în revistă, cel puțin sumar, rolul covârșitor pe care l-a avut în conducerea destinelor Astrei noastre culturale până în ultimele luni ale vieții sale.

Părintele Ștefan Roșianu în acest an ar fi fost în drept să-și serbeze împlinirea alor 40 de ani de activitate în cadrele Astrei.

Din registrele proceselor verbale ale Despărțământului se constată că această activitate datează din anul 1907, manifestându-se în prelegerile populare ținute pe sate, în cari dădea sfaturi cuminți, combătând luxul, beția, etc.

În 1910 era ales în adunarea generală a a Despărțământului, ținută la Ohaba, de casier al comitetului prezidat de d. Iuliu Maniu, co-

mitet care avea să organizeze serbările jubilee ale semicentenarului Astrei, ținute la Blaj, în August 1911. Făcând în prealabil apel la toți intelectualii români din Blaj și jur să se înscrie de membri ai Asociațiunii, pentruca și astfel să se câștige mijloacele necesare pentru suportarea cheltuielilor împreunate cu marile serbări ce se proiectau, Ștefan Roșianu s'a achitat cu vrednicie de greaua însărcinare de casier, putând raporta după serbări, în ședința din 24 Oct. 1911, că s'a încasat suma de 34.832.77 Cor., și că a rămas un sold activ de 5255.48 Cor. Pentru această frumoasă realizare i s'a și exprimat mulțumită din partea comitetului, iar suma de peste 5 mil Coroane a făcut posibilă editarea lucrării Părintelui Dr. V. Macaveiu despre „Serbările dela Blaj”.

Ștefan Roșianu va figura ca membru și în comitetul ales în adunarea generală dela Bucurdea Grănoasă din 7 Sept. 1913.

Războiul mondial va stânjeni și activitatea Astrei. După războiu, în România întregită, Păr. Ștefan Roșianu e chemat să ia chiar conducerea Despărțământului, fiind ales preș. al Desp. în adunarea generală dela Veza din 12 Sept. 1925.

Din 1925 și până în prezent am avut ocaziune să conlucrez neîntrerupt alături de Părintele Roșianu în comitetele Astrei. Am fost astfel în situația de a cunoaște zelul și abnegația pusă de adormitul în Domnul, pentru în-

masă, s'a oficiat un scurt serviciu divin pentru odihna sufletului lui, prin păr. canonic Victor Pop. Biserica era arhiplină de lume. Părintele era bine cunoscut, iubit și apreciat în cercuri foarte largi în Capitală. De aceea în asistența dela biserică aflăm nu numai întreaga elită a credincioșilor noștri din București, ci și distinsse personalități de altă credință și din alte cercuri. Emoționate cuvinte de rămas bun a rostit păr. protopop al Bucureștilui Dr. Vasile Aftenie.

Trupul neînsuflețit al P. Roșianu a fost transportat, apoi, la Blaj ca să se așeze spre veșnică odihnă alături de marii preoți și dascăli a căror vrednic continuator și urmaș a fost. Așezat pe catafalca mai întâi în locuința rectorală, unde a stat în noaptea Crăciunului, în ziua de Crăciun, la amiazi, a fost dus în Biserica catedrală, unde s'a făcut slujba prohodului la ora 3 d. m. A pontificat păr. vicar Dr. V. Macavei, un mare sobor de preoți — între cari și Rvsm. Dr. Bojer și Dr. Ion Georgescu — răspunsurile fiind date de corul clericilor condus de prof. Florea. Panegericul l a rostit bunul prieten de o viață al P. Roșianu: Rvsm. Dr. Ioan Sâmpăleanu. Au urmat, apoi, o serie de alte cuvântări, fiecare talmăcind durerea diferitelor instituții unde a muncit adormitul în Domnul: Dr. Ionașiu („Astra“), Dr. I. Georgescu (în numele presei catolice și a eparhiilor Oradea și Cluj); Dr. Aug. Tătar („Reuniunea de misiuni“); dna Emilia Hopârtean (U. M. F. R. U.); Dr. Coriolan Suciu (Desp. Blaj al „Astrei“), în urmă, în numele Academiei și Seminarului teologic: prof. Dr. Aug. Popa și clericul Gh. Surdu.

Noaptea îmbrăcase în vâl negru Blajul, când sicriul a pornit din catedrală, în dangăt tânguitor de clopote, în cântări sfinte, spre locul de odihnă. Lume multă și aleasă l-a însoțit până la mormânt, unde s'a rostit o ultimă rugăciune pentru odihna sufletului aceluia, care a fost „Părintele“ Ștefan Roșianu.

Fie-i partea cu dreptii!

Condoleanțele dlui Maniu. Din prilejul trist al morții Păr. Roșianu, Veneratul Capitlu din Blaj a primit dela d. Iuliu Maniu, cărnă răposatul i-a fost prețios tovarăș de luptă națională în vremile robiei ungurești, telegrama următoare:

Vă rog să primiți cele mai sincere condo-

leante din ocazia tristă a decedării marelui preot și distinsului canonic Ștefan Roșianu care o viață întreagă a muncit pentru binele neamului și a bisericii. Contribuția lui la marea tradiție a Blajului va lăsa urme nepieritoare și opera lui va rămânea neuitată ca a marilor săi înaintași. — IULIU MANIU.

Durerea Academiei teologice talmăcită de

prof. Augustin Popa

Încărcat de vrednicii mai mult decât de ani, trece în veșnicie Părintele Ștefan Roșianu. Cu liniște și încredere desăvârșită a rupt vâlul zădărniciilor trecătoare și a pășit, cu seninătatea marilor credincioși, pragul tainelor cutremurătoare pe care le păzește moartea. Se va odihni de-acum în pământul dreptilor muncitorilor care, 70 de ani încheiați, nu a voit să știe de odihnă.

L-a chemat Dumnezeu la sine tocmai în aceste zile de întunecare, voind de sigur să ușureze grijele pe care le simțea viu, ca adevărate chinuri, acest mare iubitor al Bisericii și neamului său, la vederea primejdiilor ce ne pândesc. L-a smuls Dumnezeu, pe acest mare iubitor de pace, din sbuciumul vremelnicei, tocmai acum când vrășmașile se inverșunează, urile cresc și viața pare o mare urgie, în loc să fie bunătațe și bucurie. A voit Dumnezeu ca robul său să fie dus la mormânt tocmai în această zi de praznic, peste care stăpânește solia cerească: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace..“ De sigur, nu e fără un înțeles mai adânc această potrivire. Fiindcă tocmai acest cuvânt ceresc a fost nu numai îndreptarul Părintelui Roșianu: ci a constituit însuși conținutul strădanilor lui, a cu prins însuși rostul vieții lui întregi.

Pentru mărirea lui Dumnezeu s'a făcut micul clobănaș din copilărie păstor în Biserica lui Hristos. S'a făcut preot. Și a fost preot adevărat, în înțelesul plin și greu al cuvântului. A fost Păr. Roșianu una din cele mai frumoase figuri de preot pe care le-a avut și le are Biserica noastră. Prin talent, prin muncă neodihnită și mai

presus de toate prin marea lui râvnă pentru Casa Domnului, prin puterea tainică a iubirii arzătoare față de Dumnezeu și față de oameni a ajuns Părintele Roșianu, cu înfățișarea lui venerabilă de patriarh, să fie printre noi cel mai tipic, cel mai nobil reprezentant al preotului român de altă dată, o chintesență a postolatului smerit, din care s'a înfiripat o Biserică și s'a trezit la nouă viață o națiune.

Râvna preoțească l-a făcut să activeze pretutindeni, să îmbrățișeze toate câmpurile unde erau ceva de făcut spre mărirea lui Dumnezeu. De aceea îl găsim în pastorație, în școală, în presă, pe amvon. Ca preot și-a iubit neamul și a luptat, în politică, pentru dreptatea lui. Ca preot a activat până și în cooperările fiindcă și pe această cale, a dreptății și păcii pământiești, se lucrează mărirea lui Dumnezeu.

Cuprinzând întinderi așa de vaste, nu și risipit, totuși, puterile. Le-a împărțit cu măsură. A concentrat tot ce-a avut mai bun și mai de preț în jurul supremului obiectiv: înălțarea directă a sufletelor la Dumnezeu, ridicarea neconținută de nivel spiritual în sânul Bisericii noastre. Așa s'a făcut el cititorul „misiunilor“ sfinte; al „reuniunilor mariane de femei“, al asociației preoților adoratori etc.; fără de care astăzi abia ne mai putem închipui pastorația. Dacă astăzi putem constata, cu bucurie, un însemnat spor de pietate, de adâncire sufletească, numai Dumnezeu știe partea de merit, covârșitoare de sigur, a Păr. Roșianu, marele duhovnic al Sionului nostru.

Iată de ce se închină, în fața memoriei lui, în aceste clipe de despărțire, Biserica și neamul, prin reprezentanții atâtor așezăminte cari îl plâng ca pe cel mai bun al lor.

Între ele, la loc întâi Academia noastră de teologie și Seminarul Bunevestirii. Viața lui a fost doar organic împletită în viața acestei instituții fundamentale a Bisericii noastre. Aci și-a cultivat și adâncit chlemarea preoțească, pentru ca tot aici să revină și rămână, spre a îngrijii alte vocațiuni, ca duhovnic, apoi profesor și mai în urmă rector, până când a închis ochii pe veșnic. Aci și-a cheltuit anii și zilele, zilele și nopțile, în rugă și studiu, în trudă și meditație neîntreruptă. Generații după generații au ieșit, stoluri nenumărate de preoți tineri, cari au dus

ntarea prin Astra a neamului nostru, pe teren moral, național, cultural și economic. Deși destul de înaintat în vârstă, nu pregeta să cutriere satele din Despărțământ, pentru a împărtăși sfaturile sale de înțelepciune bătrânească. Adunările generale dela Roșia de Secaș, Tăuni, Tapu, Pânade, ținute sub președenția Părintelui Roșianu, vor rămâne memorabile.

Datorită stăruințelor sale s'a câștigat dela institutul „Educația Poporului“, de sub conducerea d. Mugur, puternicul aparat de radio Atwater-Kent, cu care am putut duce la sate voie bună și învățătură transmisă prin undele herziene. Tot meritul adormitului în Domnul este și achiziționarea aparatului de proiecțiuni luminoase „Aladin“, cu ajutorul căruia am putut înviora conferințele ținute pe sate.

Chiar și după ce în adunarea generală dela Pânade din Iulie 1930, îngreunat de multele agende încredințate de Ordinul său, a cedat locul de președinte al Despărțământului lui Al. Lupeanu, a rămas mai departe membru în comitet, având rolul de mentor și Nestor al generației noastre mai tinere, căreia îi revenea sarcina conducerii Desp. Blaj al Astrei.

Deși suferind și supraîncărcat de multiple ocupațiuni, Părintele Roșianu era unul dintre cei mai punctuali participanți la ședințele comitetului Despărțământului.

La serbările jubilar de 75 ani ale Astrei din Sept. anul trecut, tot lui Ștefan Roșianu i-a

revenit ingrata sarcină de a fi președintele comitei financiare și de a se îngriji de acel nervus rerum, care sunt banii, indispensabili când e vorba de a organiza ceva în stil mare. — Ori, pentru ca să reușească serbările Astrei care aveau să fie onorate de însași înalta prezență a Majestății Sale Regelui Carol II, se cerea înomnis, ca Palatul Cultural să fie adus în situația de a putea fi utilizat. Și atunci, Păr. Roșianu a apucat drumul Bucureștilor și a reușit să exopereze dela guvern o subvenție de două milioane, cu ajutorul căreia Palatul Cultural — care era indispensabil pentru a se putea desfășura partea artistică și festivă a serbărilor — a fost quasi terminat. De altfel supravegherea lucrărilor la P. C. tot lui i-a revenit.

La sfârșitul serbărilor putea să raporteze comitetului central al serbărilor despre încasarea sumei de 146 417 Lei, întrebuintată apoi la acoperirea cheltuelilor de organizare.

Multe ar mai fi de spus despre activitatea multilaterală dezvoltată de Păr. Roșianu în cursul alor 4 decenii în cadrele Astrei.

Mă voiu mărgini de a mai aminti un singur episod. Deși reprezentant marcant al unei biserici luptătoare, adormitul în Domnul s'a ferit întotdeauna să facă operă de proselitism religios în cadrele Astrei. Dar n'a pregetat să se ridice împotriva, atunci când alții au încercat să facă acest lucru.

La adunarea jubilară a Astrei dela Blaj din Septembrie a. t., când cineva, în contradicție cu statutele — a încercat să târască Astra în discuții de ordin confesional, Păr. Ș. R. s'a ridicat și a curmat această intervenție inoportună, prin următoarea declarație înțeleaptă, spusă cu demnitatea și gravitatea unui patriarh:

„Doresc din tot sufletul meu unirea celor două biserici, dar mă întreb că atunci, când acești doi frați de o limbă și de o origine se vor uni, încotro vor privi: spre mama lor, sau în altă parte? Cred că din întrebarea mea veți înțelege gândul celor 75 de generații sau ani, pe cari îi are la spate venerabila „Asociațiune“; înțelegeți de ce Vlădicii și marii bărbați din trecut au dorit să se fixeze prin legea acestei „Asociațiuni“, că în cadrele ei nu pot avea loc discuțiuni de această natură.

„Și tocmai pentru că până acum nus'a ridicat această problemă, am fost frați sinceri, loiali și iubitori. Poate oare să pună „Astra“ pe tapet chestiunea unirii celor două biserici? În acest caz unde am ajunge? Eu cred că ne-am desbina.

„... Dacă nu ne vom iubi noi, acești doi frați, bisericile române, care urcă pe două pante a unui munte, vom greși în primul rând înaintea lui Dumnezeu; dar cu cât vom urca mai sus, cu atât vom găsi un orizont mai larg și ne vom apropia unul de altul. Când vom ajunge pe culme, în dragostea de Dumnezeu și unul

În toate părțile, în toate satele din largul bisericii noastre suflet din sufletul „Părintelui”, entuziasm din entuziasmul lui, râvnă din râvnă lui. Au dus cu ei, mai ales, drept călăuză sigură, icoana Părintelui Roșianu, viața lui nepătată, pilda lui convingătoare, alipirea lui de biserică, acea superioară conștiință a datoriei și a simțului de răspundere care trebuie să fie temelie vieții preoțești. — Așa, pe această cale, s'a pornit și a crescut mișcarea de tot mai înaltă spiritualitate, de care ne bucurăm astăzi. Ea s'a plămădit aci, în Seminar, prin râvna p. Roșianu. Când a venit el în bătrâna casă, nu exista încă o capelă. El a creat-o. El a făcut-o să devină însuși centrul de viață, inima întregii instituții. El a făcut să ardă lumina veșnică în fața chivotului din Seminar, și de aici, din această candelă, s'au aprins mii și mii altele, care țin veghe permanentă în fața Domnului, păzind, înaintea lui, destinele Bisericii și ale neamului nostru.

Și nu vom uita mai ales noi, Profesorii și studenții cari l-au cunoscut și iubit, nu vom putea uita părinteasca lui purtare de grijă. Ceeace a caracterizat în deosebi, ceace a constituit specificul fostului nostru profesor și Rector, a fost inima lui cu adevărat părintească. Înțelegător al necazurilor omenești, îngăduitor și bun, iertător și blând, el a găsit totdeauna, în bogata sa experiență și în marea lui înțelepciune de viață, sfatul trebuitor în ceasuri grele; el a aflat cuvântul alinaător de dureri și ajutorul necesar în clipele necazului.

De aceea pentru noi, și pentru toată lumea, din toți titlul cu care l-au încărcat demnitățile înalte la care s'a ridicat, unul singur a rămas, unul singur i-a fost propriu și specific: acela de „Părinte”. El a fost, pur și simplu: „Părintele”.

Tocmai de aceea, acumă când, după porunca lui Dumnezeu, trebuie să ne despărțim, noi cari pierdem pe „Părintele” nostru, ne simțim cu adevărat orfani. Nu mai avem liniștea și siguranța încrezătoare de până acum. Între noi, el reprezenta, viu și concret, continuitatea, permanența idealului de totdeauna al citoriei mucenicului Inochentie. Prin plecarea lui se rupe, ni-se pare, una din cele mai vii legături care ne împreună cu trecutul Blajului, cu tradițiile lui glorioase.

Un singur gând ne mângâie și ne dă tărie pentru continuarea luptei. Știm că acest ideal și aceste tradiții nu vor muri. Ele cuprind adevărul; în ele se găsește mântuirea pentru noi ca singuratici, și pentru neamul nostru.

De aceea făgăduim aci, în aceste clipe de dureroasă solemnitate, să muncim, să jertfim, să luptăm pentru ele cu râvna, cu devotamentul, cu dragostea pe care ne-o lasă moștenire „Părintele” nostru.

De aceea, Părintele nostru iubit, du-te în pace pe drumul dreptilor. Nu te vom uita. Și nu vom uita poruncile ce se desprind din pilda vieții tale bogate.

Suntem siguri, că nu ne vei uita nici tu, și ne vei ajuta necontenit cu rugăciunile tale.

De aceea acumă, când glasul tău care s'a

față de altul, ne vom îmbrățișa, ne vom uni. Dar unde ni se va îndrepta privirea, nu știu; dar de sigur că va fi bună. Incheiu cu cuvintele începutului: Doresc din tot sufletul meu unirea celor două biserici române!”

Așa a fost Părintele: Omul păcii, al unirii. De aceea și ultimul nostru cuvânt, al tovarășilor săi de muncă în cadrele Astei este: Odihească în pace, în tovarășia prietenilor săi blăjeni, lângă cari a dorit să fie așezat.

Dr. C. Suci

stins în vestirea adevărului capătă puteri din altă lume și împreună cu ceteele nevăzute cântă „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace...” noi, familia ta mare, Academia și Seminarul teologic, îți spunem, cu inimă tristă dar cu nădejdea revederii, un ultim: rămas bun! — Dumnezeu să-ți dea răsplata dreptilor; iar între noi, veșnică să fie pilda vieții tale minunate și amintirea binecuvântată!

Doliul presei

Presă română e în doliu. Unul din inițiatorii „Răvașului” din Cluj și ai „Culturii Creștine”, seria I, din acest oraș, p. Ștefan Roșianu nu mai este. Om de acțiune, spirit practic în sensul Acțiunii Catolice preconizată de papii din urmă, în deosebi de S. Părinte de acum Pius XI, regretatul Părinte, precum a înțeles ca puțin alții rostul misiunilor, al luptei împotriva alcoolismului, al reuniunilor de femei pentru înfrumșetarea bisericilor, al asociației preoților adoratori, etc. tot așa și-a dat perfect de bine seama de covârșitoarea însemnătate a presei bune. Primele scrisori ce adresează el cetitorilor vechei „C. C.” sunt despre „Importanța lecturii”. Dela înălțimea vârstei, a experienței și a cunoștințelor ce avea, el semnează „Senior” [Mai bătrân] și grăește astfel către cetitor, pe care îl presupune mai tânăr (junior): „Tu ești tânăr” — scrie el — „ai însă datoria de a fi tot așa de înțelept ca unul bătrân; eu sunt bătrân, de acum înainte, dar am datorința grea de a fi tot așa de zelos ca unul tânăr”. De aceea amintește și dovedește cu mare putere de convingere adevărul cvintelor înțeleptului Sirah (8, 9): „Nu trece cu vederea vorbele înțeleptilor, ci în pilda lor petreci, că de la ei vei învăța învățătura...” Și fiindcă își dă seama că, dacă va lipsi binecuvântarea Domnului, zadarnică va fi toată truda omului, el își incheie întâia scrisoare despre importanța lecturii cu atât de caracteristicele cuvinte ale celebrului Toma a Kempis: „Cuvinte pot zice, dar duh nu pot să dau. Frumos grăesc, dar dacă tu taci, Doamne, inima n'o aprind... Lovi ltere, dar tu descoperi înțelesul. Vestesc misterii, dar înțelegerea celor însemnate tu o arăpi... Arăt calea, dar tu dai puterea ca să putem umbla pe ea. Noi lucrăm în afară, dar tu pregătești și luminezi inimile. Noi udăm, dar tu dai rodnicia. Noi rostim cuvântul, dar tu dai auzului înțelegere”.

Răposatul a înțeles să sprijinească presa noastră periodică dându-i acest rost înalt creștinesc, dar n'a uitat nici de tipărituri cu rosturi mai trainice; de aceea în colaborare cu Dr. Isidor Marcu a seos o broșură antialcoolică, iar în tovarășie cu Dr. V. Bujor un excelent manual de Tipic bisericesc, deasemenea și-a dat contribuția sa prețioasă și ca membru în comitetul pentru revizuirea limbii cărților bisericesti. În numele comitetului de presă de pe lângă comitetul central al Agrului închin cu durere steagul îndoliat și vărs o lacrimă fierbinte pă mormântul inițiatorului, animatorului, cultivatorului presei bune: Ștefan Roșianu.

I. Georgescu

Fondul „Ștefan Roșianu” pentru ajutorarea săracilor

În marea lui modestie, Părintele Roșianu a voit să aibă înmormântare cât se poate de simplă. Nici un fast și nici o pompă. Așa ceva nici nu s'ar fi potrivit cu linia vieții lui de austeră simplitate. N'a voit nici măcar cununi și flori. Poate tocmai din motivul că, mare iubitor al florilor, viața întregă a scris și s'a străduit să știe împodobite cu ele bisericile și altarele Domnului.

Dorința ilustrului dispărut a fost respectată. N'au fost, la înmormântare, podoabe și cununi. Dar cei care l-au iubit, au găsit un alt chip pentru manifestarea admirației și recunoștinței. Toată viața, P. Roșianu a avut inima larg deschisă pentru săraci. Nu l-se poate face deci, bucurie mai mare, decât miluind și ajutând, în amintirea lui, pe cei oropsiți. Acest gând a inspirat următoarea scrisoare pe care ni-o trimite un fost elev al P. Roșianu, d. avocat N. Costea din București:

„Domnule Director, În loc de cunună pe mormântul scumpului Părinte Ștefan Roșianu, trimit suma de Lei 5 000 — cinci mii — contribuție la fondul ce ar urma să poarte numele ilustrului dispărut — pentru ajutorarea săracilor, de cari acest om de omenie nu și-a uitat nici odată.

Cred că se vor găsi și alții din generațiile cari s'au perindat la Blaj și vor face la fel. —

adv. N. Costea

Idela, cât se poate de frumoasă, încolțise și în alte suflete. Așa că, înainte de a se fi dat ceva publicității, fondul se înfiripă sub cele mai bune auspicii. Până astăzi avem pentru el donațiunile următoare:

Nicolae Costea, București 5000 lei; Dna Olimpia Boeriu, Timișoara, 1000 lei; P. Iuliu Căpâleanu, Unirea, 1000 lei; Prof. Augustin Popa, Blaj, 1000 lei; Banclu Filip, Ocnele Mureșului, 500 lei.

Suntem siguri și noi, ca și d. Costea, că vor mai urma și alții mulți. Spre mângâierea celor necăjiți și spre bucuria P. Roșianu.

Guvern nou. Criza politică provocată de înfrângerea guvernului Tătărescu în alegeri a fost soluționată prin încredințarea dlui Octavian Goga cu formarea unui nou guvern. Ceeace s'a și făcut repede. În 28 Decembrie c., seara, la ora 9, noii titulari au și depus și jurământul în fața M. Sale.

Formația acestui cabinet este următoarea: Octavian Goga, președinte de consiliu; I. Petrovici la Educația Națională; I. Lupas, la Culte; Virgil Potârncă la Domenii (Interimar); Armand Calinescu la Interne; Radu Irimescu la departamentul Aerului și Marinei; V. Radulescu-Mehedinți la Justiție; Stan Ghitescu la Cooperație; I. Antonescu la Apărarea Națională; Istrate Micescu la Afacerile Străine; Eugen Savu la Finanțe; Gh. A. Cuza la Muncă; I. Gigurtu la Industrie și Comerț; Dr. Banu, la Sănătate; și prof. A. C. Cuza ministru secretar de stat, fără portofoliu.

Subsecretari de stat au fost numiți: Alex. Hodoș la Președinția Consiliului de Miniștri; Tuică Ioanid și Dinu Simian la Interne; general Paul Teodorescu la Apărarea Națională.

Noul guvern a fost adus pentru a pași pe un drum nou, a cărui lozincă este naționalismul. „Lozincă frumoasă, cum a zis Suveranul, dar și o lozincă greu de îndeplinit”. — Rămâne viitorului să arate cum și cât se va realiza din această lozincă.

Măsură cuminte. Elementele mai tinere ale învățătorimei germane, din motive cari le privesc, se cam feresc de înșurătoare. Regimul nazist vede într'asta, pe drept cuvânt, un mare rău național și social (n'o făceau doar' din idealism evanghelic!) s'a hotărât să asaneze acest rău. În care scop — după informațiile agenției Ceps — s'a recurs la o măsură mai convingătoare decât îndemnurile platonice. Și anume:

Ministerul din Prusia a publicat acum o nouă lege prin care îndeamnă pe învățători să se însoare. Nu este vorba de un ordin în acest sens, dar avantajile acordate învățătorilor însurați sunt de așa natură încât ele constituie

un indemn direct și puternic pentru învățătorii tineri la însurătoare. În dorința ca „valul căsătorilor” să crească cât de mult, legea despre care e vorba a fost dată cu putere retroactivă dela 1 Aprilie 1937.

După legea aceasta învățătorii nedefinitivi însă căsătoriți vor avea salarii mai mari decât cele de până în prezent. Deasemenea învățătorii practicanți vor avea salariile mărite, anume dela 2000 mărci anual la 2600 mărci și dela 2.200 mărci anual la 2800 mărci. Învățătorilor însurați, dar nedefinitivi, li-se ridică salariile peste limita celor definitivi însă neînsurați.

Pentru candidații la locuri în învățământ însurați s'a decis ca în anii al doilea de învățământ să capete salariul corespunzător celui de al cincilea an de serviciu, iar la începutul celui de al treilea an de serviciu vor primi salariul de învățător definitiv, urmând însă să rămână timp de cinci ani până la avansare. Este vorba așadar de a sprijini mai ales pe cei tineri, cari vor să întemeieze o căsnicie și deci de a le da un ajutor real tocmai la început, când e mai multă nevoie de el.

Știri mărunte

Tuturor colaboratorilor, abonaților și cetitorilor le dorim din inimă: An nou fericit. — „UNIREA”.

Abonament nou. „Unirea” intră în al 48-lea an de viață. Mulțumind lui Dumnezeu, care a scos-o biruitoare din vâltoarele atâtor vremuri grele, ea stă gata să înfrunte și adversitățile viitoare, luptând cu toată tăria pentru idealul creștinesc și românesc pe care l-a servit în trecut. Deschidem, deci, cu acest număr, abonament nou pe 1938, în condițiile vechi, arătate pe frontispiciul gazetei.

În credința că ne-am împlinit datoria cu toată conștiința și cu toate puterile noastre modeste, facem un călduros apel către fiii buni ai Bisericii noastre, către On. preoțime în primul rând, rugându-i să acorde întregul lor sprijin acestui organ bisericesc de netăgăduită necesitate. Să nu uite, că „Unirea” trăiește exclusiv din abonamente. Rugăm deci pe toți cititorii noștri nu numai să-și îplinească datoria de abonați acuma chiar, la începutul anului, ci să facă și apostolat pentru câștigarea de noi cititori. Numai în chipul acesta se asigură existența gazetei și progresul ei, în formă și cuprins, progres pe care nimeni nu-l dorește mai mult decât noi.

Revizuirea cărților de cassă acum, la încheierea anului, constatăm cu vie îngrijorare că am bătut un record: avem, dela unire încoace, cifra cea mai mare de abonamente neincasate! Sunt așa de mari restanțele, încât fără bunăvoința Tipografiei Seminariale n'am mai putea apare nici o zi! Rugăm deci stăruitor pe on. cititori cari au scăpat din vedere datoria ce au față de „Unirea”, să binevoiască a-și aduce aminte de ea cât mai curând. Nu ne place să tragem clopotul în dungă; de astă dată însă suntem nevoiți să subliniem că, dacă on. noștri cititori nu-și vor înțelege datoria, existența foii este serios primejduită.

În speranța că vom fi înțeleși, pășim în noul an de trudă cu nestrămutată încredere în Dumnezeu și în dreptatea cauzei pentru care luptăm.

Sf. Părinte felicitat de corpul diplomatic. După o știre din Cetatea Vaticanului, Sf. Părinte a primit în biblioteca sa particulară ambasadorii și miniștri acreditați de diferite guverne pe lângă Sf. Scaun, cari i-au prezentat felicitări pentru Anul Nou. Cel dintâiu

a fost primit ambasadorul Germaniei, în calitate sa de decan al corpului diplomatic din Roma. Apoi, la intervale de câte zece minute, au fost primiți, rând pe rând, ambasadorii Argentinei, Franței, Italiei, Columbiei, Belgiei, ș. a. După aceea corpul diplomatic s'a prezentat cardinalului Pacelli, secretarului de stat al Sf. Scaun, prezentându-i și lui felicitări.

Premiu meritat. Profesorului compozitor *Luchi Murășan* dela Turda (fiul nemuritorului Iacob Murășanu dela Blaj), i-a fost decernat premiul onorific »George Eulescu« pe 1937. Asta pentru compoziția »Suita Română« care a fost executată pentru prima dată la serbările jubilar, de anul trecut, ale Blajului. Lucrarea premiată e intitulată »Simfonia Română No. 1«, pentru că autorul are gata și o a doua »Simfonia Română« care, nu ne îndoim, va fi și ea un eveniment al muzicii române. — Sincere felicitări!

Ierarh academician. E Msgr. *Mante*, episcop de Mans (Franța), a cărui primise între membrii Academiei Franceze s'a făcut cu mare solemnitate zilele trecute. La această sărbătoare a spiritului au luat parte 2 cardinali, 14 episcopi, abatele de Solesmes, plenul Academiei și multă altă lume din elita intelectuală franceză. În cuvântul său inaugural noul academician a ținut să precizeze că cinstea ce i-s'a făcut când a fost ales de membru al înaltei instituții din care face de-acum parte, nu o consideră ca făcută lui personal ci episcopatului francez și bisericii catolice, a cărei misiune culturală Academia Franceză o recunoaște și prin aceasta din nou. — Salutul Academiei l-a adus principele La Force care a reliefat meritele de preot, ierarh, patriot, orator și savant ale noului ales.

Locale. Măine, Dumineca înainte de Botez, va predica în catedrală păr. *Dumitru Neda*, prof. de teologie; Joia viitoare, de praznicul Botezului, va predica păr. *Dr. Ioan Suțiu*, prof. de religie, iar Dumineca de după Botez va predica păr. *Liviu Chinez*, prof. de religie.

Ziare suspendate. Printr'o hotărîre ministerială s'a ordonat, suspendarea ziarelor »*Dimineața*«, »*Adevărul*« și »*Lupta*«. În urma acestei decizii, începând cu ziua de 30 Decembrie c., numitele ziare nu vor mai apărea. — Până când?

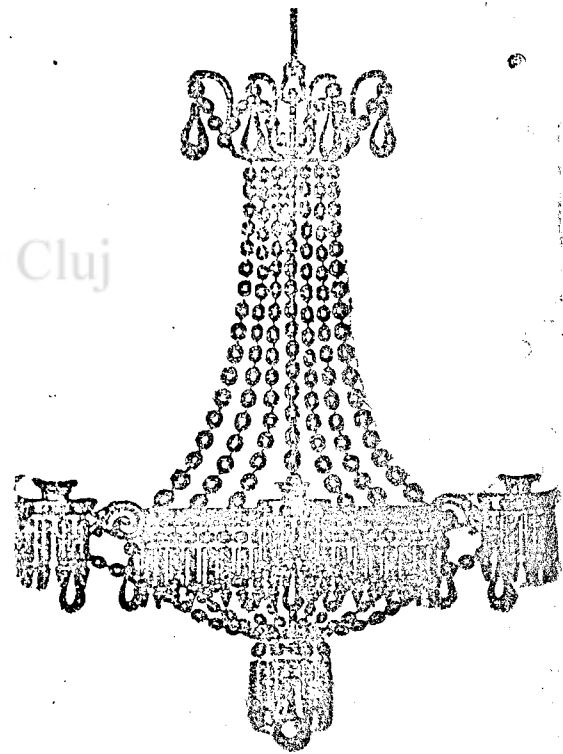
Armenii catolici au patriarh nou în persoana Preasf. *Grigore P. Agagianian*, ales de atare la Beirut de către arhiepiscopii și episcopii din patriarhatului armean din Cilicia și întărit, luna trecută, și de Preafer. Părinte Piu XI. Nou alesul s'a născut la 1895 în Achalgieb (Caucas). În vârstă de 12 ani a venit la Roma, în colegiul Urban de Propaganda Fide, unde a rămas la carte 12 ani. Exceptional de inteligent, a făcut studii strălucite, după cari, rămânând și pe mai departe în Cetatea Veșnică, a ajuns prof. univ. de filosofie, apoi de dogmatică, la școala la care studiasse până aci. O vreme a fost și rector al Colegiului Armean din Roma și a împlinit și alte slujbe. Ridicarea la treapta patriarhală îl ajunge ca episcop și vizitator apostolic în Bzommar. — Notăm că are colegi de studii Români de pe vremea când era la teologie în Roma.

Patriarh excomunicat. După cum e informată agenția »*Rador*«, Sf. Sinod al bisericii copte s'a întrunit la Cairo în ședință plenară și a excomunicat pe *Amba Abraham*, numit de autoritățile italiene patriarh al bisericii copte din Abisinia. Pentru Sf. Sinod din Cairo rămâne *Amba Kyrillos* cap suprem, recunoscut, al bisericii abisiniene. — Se dă cu socoteala că hotărîrea sinodului egiptean, afară de o emoție momentană, nu va avea nici o însemnătate, dat fiind că Orientul creștin a cunoscut și cunoaște o mulțime de biserici autocefale și că deci una în plus nu înseamnă ceva deosebit.

Caritate misionară. În mijlocul grozăviilor unui războiu ca cel care are loc acum între Chinezi și Japonezi, iubirea creștină și-a găsit ocupație: păr. jezuit *Jacquinet*, care-i președ. Comitetului »Crucii Roșii Internaționale«, atâta s'a tot frământat și a stăruit, până ce a isbit să creeze, în marginea concesiunii franceze din Shanghai, un »district de securitate«. Printr'o convenție specială, de care apoi s'au și ținut ambii beligeranți, acest district a fost pus înafară de orice acțiune de războiu. Sute și sute de necombatanți și-au găsit scăparea în acest loc de refugiu, unde au avut cele de lipsă, fără să sufere ceva. Singur păr. *Jacquinet* s'a ales cu pardesiul sdrențuit de explozia unui proiectil. Asta pe când alerga, neobosit și neînfricat, să vină într'ajutorul ătoră, cari nu erau de un neam cu el. Și nici măcar botezați nu erau.

† **Lucreția Franțu**, învățătoare în pensie, a adormit întru Domnul la Oradea, în 25 Decembrie 1937, într'al 75-lea an al vieții sale împodobite cu multe și alese virtuți. — Preasf. Valeriu al Orăzii, care pierde în răposata pe scumpa sa soră, îi prezentăm și pe această cale condoleanțele noastre.

† **Beniamin Rusu**, protopop onorat și profesor de religie la liceul de fete »*Regina Maria*« din Cluj, a trecut la cele veșnice în 28 Decembrie 1937, într'al 58-lea an al vieții, 32 al preoției și 3 al văduviei. — Odihnească în pace!

Comandați Policandre

la
LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe; cruci de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; Berete din Klott pt. preoți Brăe, (cingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.

Mare depozit de Ornate și prapori gata, în diferite culori, cu prețuri reduse. Icoane de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.